

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om LAG-tilskud til projekter

LAG Sekretariatet

Sagsnr.
2023-1776

Dato
1 maj 2023

Plan- og Landdistriktsstyrelsen udsendte den 29. marts 2023 en høring om udkast til bekendtgørelse om LAG-tilskud til projekter

Der er ved høringsfristens udløb den 26. april 2023 modtaget i alt 35 høringssvar. Følgende myndigheder, organisationer og foreninger har svaret:

LAG Haderslev-Tønder; LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern; LAG Vendsyssel; LAG Struer-Holstebro; LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG SØM; LAG Randers-Favrskov; LAG Gribskov-Halsnæs; LAG Skive-Viborg; LAG Slagelse; LAG Småøerne; LAG Vejen-Billund; LAG SjællandSyd; LAG Djursland; Læsø Kommune; Haderslev Kommune; Halsnæs Kommune; Morsø Kommune; Gribskov Kommune; Samsø Kommune, Vejen Kommune; Hjørring Kommune; Sammenslutningen af Danske Småøer; Region Nordjylland; Landbrugsstyrelsen; Landdistrikternes Fællesråd.

Derudover har Rigsrevisionen gennemgået bekendtgørelsen og konstateret, at den ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) vurderer, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Endelig har Dansk industri, Social-Bolig- og Ældreministeriet, Miljøministeriet samt Skanderborg Kommune svaret, at de ingen bemærkninger har til udkastet.

Indledende generelle bemærkninger

Stort set samtlige høringssvar hilser de administrative forenklinger velkommen. Eksempelvis roses, at det tidligere scoringsværktøj er erstattet af kriterier, som de lokale aktionsgrupper selv fastsætter; at der er simplere krav til dokumentation af rimelige priser samt at det er gjort lettere at lave samarbejdsprojekter. De mange positive tilkendegivelser er ikke kommenteret i høringssnotatet.

Lovtekniske bemærkninger fra Landbrugsstyrelsen er indarbejdet i bekendtgørelsen. Der er desuden foretaget sproglige og lovtekniske rettelser uden betydning for indhold. Høringssvar vedrørende korrekturlæsning er ikke kommenteret i høringssnotatet.

Høringsnotatet er opbygget, så at det først adresserer fire emner, som har haft størst be-
vågenhed i høringen. Dernæst følger de resterende spørgsmål rækkefølgen af paragraffer
i udkast til bekendtgørelse.

De fire emner, som flest har haft bemærkninger til:

***Høringsvar vedrørende støtte til projekter på kommunalt ejede arealer og i kommu-
nale bygninger (§25)***

*LAG Haderslev-Tønder; Læsø Kommune; LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern; LAG Vendsyssel;
Haderslev Kommune; LAG Struer-Holstebro; LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa;
LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; Halsnæs Kommune; LAG & FLAG Thy-Mors;
Gribskov Kommune; LAG Randers-Favrskov; Morsø Kommune; LAG Gribskov-Halsnæs; LAG
Småøerne; LAG Vejen-Billund; Samsø Kommune; LAG Djursland; Landdistrikternes Fælles-
råd; Vejen Kommune; Hjørring Kommune*

Der er ønske om at LAG-støtte, til både almennyttige projekter og anlægsprojekter på
kommunalt ejede arealer og i kommunale bygninger, stadig skal være mulig. Dette be-
grundes med, at der er mange frivillige foreninger, der bor til leje og/eller råder over
kommunale arealer og bygninger. Her er det sædvanligvis kommunerne, der varetager
den ydre renovering og vedligeholdelse af bygningerne, mens foreningerne selv står for
indvendig renovering og vedligeholdelse samt har ansvar for udenoms-arealerne. Der fo-
reslås et krav om en lejekontrakt på min 5-10 år fra tilsagnsdato. Idet foreninger med en
lang lejekontrakt oftere har udviklingsansvaret for de pågældende områder og bygninger.

I forhold til opførelse af bygninger påpeges det, at mange havne, naturparker og camping-
pladser ligger på kommunalt ejet grund. Det er ofte på sådanne arealer, at foreninger og
virksomheder ønsker at etablere fx toiletter, sheltere mv. Nogle kommuner bistår for-
eneingerne med byggestyring og rådgivning i byggeprocessen og understøtter dermed
samskabelse mellem flere aktører i lokaleområdet.

Det ønskes yderligere præciseret om "bygninger" også dækker over mindre anlæg, som fx
sheltere og oplevelsesrum i naturen.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Styrelsen anerkender, at lokaludvikling også kan indbefatte, at foreninger og virksomhe-
der opfører nye bygninger på kommunale arealer eller foretager tilbygning eller renove-
ring af de kommunale bygninger, de benytter. Derfor imødekommes ønske om at aktions-
grupperne kan give LAG-støtte til denne type af projekter, fx ved at give tilskud til at re-
novere toiletter på en kommunalt ejet campingplads.

Styrelsen fastholder dog, at LAG-midlerne ikke skal erstatte nationale myndigheders for-
pligtelse til at varetage deres kerneopgaver. Myndigheder som fx kommuner kan kun
søge støtte til aktiviteter, der ligger ud over deres kerneopgave – det vil sige til almennyt-
tige kan-opgaver. Eksempelvis kan en kommune søge LAG-støtte til at bygge et klubhus til
en kajakklub på havnen. En kommune kan omvendt ikke søge om støtte til en kommunal
kerneopgave, som eksempelvis at lægge nyt tag på en folkeskole – også selvom en for-
ening eventuelt har lejet/lånt et lokale.

*Der ændres i bekendtgørelsens § 25 stk. 1, hvor nr. 17 omformuleres så det alene fremgår at
der ikke gives støtte til offentlige kerneopgaver.*

Høringssvar vedrørende LAG-bestyrelsens involvering i blandt andet projektændringer og udbetalinger (§§ 30, 31, 38 og 46)

LAG Haderslev-Tønder; LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern; LAG Vendsyssel; LAG Struer-Holstebro; S sammenslutningen af Danske Småøer; LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG SØM; LAG Randers-Favrskov; LAG Gribskov-Halsnæs; LAG Skive-Viborg; LAG Slagelse; LAG Småøerne; LAG Vejen-Billund; LAG Sjælland-Syd; LAG Djursland; Landdistrikternes Fællesråd; Hjørring Kommune.

Der er ønske om at undgå, at hele bestyrelsen skal involveres i sagsbehandling ved fx projektændringer og indstilling til udbetaling af tilskud til projekter. Det vil give bestyrelsen et stort administrativt arbejde, som gør det mindre attraktivt for frivillige ildsjæle at sidde i en LAG-bestyrelse. Der opfordres til, at der skabes mulighed for at give en fuldmagt til koordinator, bestyrelsesforperson eller et forretningsudvalg, eventuelt med forskellige bemyndigelser afhængigt af, om det drejer sig om ændring, fristforlængelse, overdragelse, udbetaling af en rate eller endelig udbetaling.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Undervejs i et projekt vil der ofte opstå udfordringer, som kræver andre løsninger end dem, som man havde forestillet sig, da man havde projektet på tegnebrættet. Disse mindre tilpasninger skal der være plads til uden at projektholder oplever store administrative byrder ved at skulle søge en projektændring eller risikerer ikke at kunne få betalt sine udgifter når projektet er afsluttet, da en ny mindre udgift ikke er omfattet af tilsagnet.

For at reducere de administrative omkostninger forslås det i bekendtgørelsen, at bestyrelsen undervejs i projektperioden kun skal godkende *større ændringer*, jf. definition i § 26. Det forventes derfor, at færre projekter skal ansøge om en ændring. Ved større ændringer skal bestyrelsen som i dag vurdere, om man med ændringen fortsat har et projekt, man vil støtte.

De *mindre ændringer* i projektperioden skal bestyrelsen godkende på udbetalingstidspunktet. Det gør bestyrelsen ved at vurdere om projektets formål er opfyldt, selvom der måtte være mindre ændringer i aktiviteterne i projektperioden. Da det er bestyrelsen, der indledningsvist scorer og udvælger de projekter, den lokale aktionsgruppe vil støtte, er det vigtigt at bestyrelsen også tager stilling til, om projektets formål er opfyldt på udbetalingstidspunktet. Bestyrelsens vurdering er forudsætningen for, at Plan- og Landdistriktsstyrelsen kan godkende udgifter i projektet, der vedrører en aktivitet, som ikke direkte fremgik af ansøgningen om tilskud eller fremgik i tilsagnet. Et projekt kan dog aldrig få udbetalt et større beløb end det, der fremgår af tilsagnet.

Desuden skal bestyrelsen godkende *overdragelse* af projektet til andre, da vurderingen af projektansøger har været en vigtig del af scoringen ved valget af projektet.

Det er dog også vigtigt, at arbejdet i bestyrelserne ikke bliver for administrativt tungt for bestyrelsesmedlemmerne i en frivillig forening. Derfor imødekommes ønsket om at indføre en lettere administrerbar måde at få aktionsgruppens nødvendige godkendelser.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen vil ændre i bekendtgørelsens §§ 30, 31, 38 og 46, så bestyrelsen får mulighed for at nedsætte et udvalg til at foretage indstillinger af ansøgninger til Plan- og Landdistriktsstyrelsen om budgetændringer, projektoverdragelser og udbetaling af tilskuddet. Udvalget skal bestå af én eller flere bestyrelsesmedlemmer.

Plan og Landdistriktsstyrelsen vil ligeledes ændre bekendtgørelsen, så at bestyrelsen kan vælge at den lokale aktionsgruppes koordinator skal kunne indstille ansøgninger om projektforlængelser mv. til Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Hørings svar vedrørende de 20 pct. nationale midler som bortfalder ved årsskiftet (§§ 16-17, § 20, § 26, § 26, § 37, § 45 og § 54)

LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern; LAG Vendsyssel; LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG SØM; LAG Djursland; Landdistrikternes Fællesråd;

Der udtrykkes bekymring over, at udisponerede midler og tilbageløbsmidler, der overføres fra ét budgetår til et andet, reduceres med 20 pct. og at de resterende 80 pct. efterfølgende skal have offentlig medfinansiering. Det påpeges, at der er fare for, at mange penge går tabt, og at de tilbageblevne midler ikke kan bruges på erhvervsprojekter, fordi de typisk ikke er offentligt medfinansieret. Det vil medføre, at LAG-bestyrelserne bliver mindre risikovillige af frygt for at få for mange tilbageløbsmidler. Der gøres opmærksom på, at det tidligere har været muligt at genanvende 100 pct. af tilbageløbsmidlerne, hvis de blev genanvendt i samme kalenderår, som de blev frigivet.

Der udtrykkes ønske om at fjerne beskæringen på 20 pct. eller alternativt fjerne kravet om offentlig medfinansiering eller i det mindste udvide offentlig finansiering til at omfatte private fonde og organisationer.

Der spørges ind til, hvornår midlerne regnes for at være disponeret og hvorvidt det er muligt, at de lokale aktionsgrupper udlåner midler til hinanden, for at undgå at have udisponerede midler.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

De overordnede rammer for anvendelsen af midlerne er fastlagt politisk.

Det er politisk besluttet, at finansieringen af LAG-ordningen i programperioden 2023-2027 skal ske med 80 pct. EU-midler og 20 pct. nationale midler. Beslutningen indgår i "Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug" fra 4/10 2021. Finansieringen fremgår desuden af den politiske aftale mellem den danske stat og EU-kommissionen om, hvordan den fælles landbrugspolitik udmøntes i Danmark (CAP-planen).

Det er budgetloven der regulerer, at de 20 pct. nationale midler bortfalder ved årsskiftet, da budgetloven kun giver meget begrænset mulighed for at overflytte midler på Finansloven mellem årene. LAG-ordningen er underlagt budgetlovens regler.

Det er kun de seneste år, at LAG-ordningen har været finansieret alene med EU-midler og derfor ikke har været berørt af budgetloven. Før det var ligeledes en 80/20 finansiering af midlerne. Styrelsen hæfter sig ved, at LAG-ordningen i dag og tidligere har været dygtige til at få midlerne ud at arbejde.

Inden for de overordnede rammer er styrelsen åben for at finde løsninger, som kan bidrage til at flest muligt LAG-midler kan komme ud at arbejde, hvis der kan findes modeller, som også administrativt er rimelige. Styrelsen vil derfor undersøge, om forslaget om

lån mellem aktionsgrupperne kan være en mulighed samt afdække, hvornår tilskudsmidlerne regnes for disponeret. Styrelsen hæfter sig ved, at bekendtgørelsen allerede nu gør det muligt fx at fasttætte centrale udbudsrunder af uforbrugte midler. Eventuelle løsninger kan indarbejdes i vejledningen.

Inden for de overordnede rammer vil der også være overvejelser, som aktionsgrupperne selv kan gøre. Det gælder fx tilbageløbsmidler fra projekter, der ikke kan anvende hele det tilskud, de har fået. Aktionsgrupperne kan genanvende alle tilbageløbsmidlerne i samme kalenderår, som de frigives. Hvis tilbageløbsmidlerne overføres til et nyt kalenderår, er det kun 80 pct af midlerne, der kan overføres og der vil være behov for anden offentlig medfinansiering. Dette vil blive præciseret i bekendtgørelsen og vil blive uddybet i vejledningen.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen vil præcisere i bekendtgørelsen, at kun udisponerede midler, som overføres til et nyt kalenderår, skal finansieres med 20 pct. andre offentlige midler.

Præciseringen fremgår af bekendtgørelsens § 17, stk. 4, § 20, stk. 1, nr. 6, § 37, stk. 1, nr. 6, § 45, stk. 1, nr. 4 og § 54, nr. 5.

Vejledningen vil blive uddybet med nærmere retningslinjer for anvendelsen for uforbrugte midler samt hvornår tilskudsmidler regnes for at være disponeret.

Høringssvar vedrørende timepriser for frivillige og ansatte medarbejdere (§23 og §24)

LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern; LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG SØM; LAG Slagelse; LAG Djursland

Der udtrykkes tilfredshed med muligheden for at budgettere med frivilligt arbejde i LAG-projekter, men der opfordres til, at satsen på 100 kr. i timen hæves, så den bliver tidssvarende. Der foreslås fx 150 kr. i timen for at anerkende værdien af frivilligt arbejde.

Det bemærkes, at fastlåsning af timepriser generelt ikke tager højde for fremtidig lønudvikling. Der er samtidig forslag om, at fastsætte timepriser for ansatte, så der ikke skal ændres i bekendtgørelsen ved prisændringer.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Den eksisterende sats på 100 kr. i timen har været anvendt siden 2007. Styrelsen anerkender, at der er sket en væsentlig lønudvikling siden da og ønsker samtidig at understrege, at frivilligt arbejde skaber stor værdi.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen vurderer at timepriserne generelt kan reguleres i bekendtgørelsen, der erfaringsmæssigt revideres med et par års mellemrum.

Der ændres i bekendtgørelsens § 24, så det fremgår, at satsen er 150 kr. pr. time. Dette svarer til den generelle lønstigning på 28,3 pct. i perioden 2007-2023 (jf. økonomistyrelsens fastprisberegner) samt en overhead til dækning af fx transportomkostninger. Øvrige forslag til ændringer imødekommes ikke.

De øvrige høringssvar listes nedenfor:

Høringssvar vedrørende ansøgningsrunder (§ 8)

LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG Nordvestsjælland; LAG Djursland

Der spørges ind til hvorfor der kun kan dispenseres fra frister fastsat efter stk. 1, nr. 3? Dvs. frister for hvornår den lokale aktionsgruppe skal indstille ansøgninger til tilsagn hos Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Der ønskes mulighed for også at dispensere for nr. 1 og 2. Dvs. antallet af ansøgningsrunder pr. kalenderår og frist for ansøgning om tilskud i hver runde. Det påpeges i den forbindelse, at hvis en lokal aktionsgruppe har brugt hele rammen inden sidste ansøgningsrunde, giver det ikke mening at afholde ansøgningsrunden.

Der er frygt for at Plan- og Landdistriktsstyrelsen vil fastsætte særlige vilkår for de enkelte ansøgningsrunder (§ 8 stk.1, nr. 4) for at optimere egen sagsbehandling.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

I praksis vil der være behov for en tæt og løbende dialog mellem aktionsgrupperne og Plan- og Landdistriktsstyrelsen om ansøgningsrunder. Det skal sikre, at aktionsgrupperne har tid til at udvikle projekter. Men det skal også give styrelsen tid til at sagsbehandle ansøgningerne, således at vi sikrer at alle projektansøgere får tilsagn inden for året, og dermed undgår bortfald pga. budgetloven. Det er ikke muligt at sagsbehandle alle ansøgninger rettidigt, hvis de kommer ind og skaber en pukkel sidst på året.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at styrelsen har mulighed for at fastsætte vilkår for de enkelte ansøgningsrunde. Det giver styrelsen mulighed for at fastsætte krav til aktionsgrupperne – men styrelsen kan fx beslutte, at den lokale aktionsgruppe selv fastsætter ansøgningsrunder og frister for at indsende ansøgninger til den lokale aktionsgruppe. I 2023 har Plan- og Landdistriktsstyrelsen efter dialog med aktionsgrupperne i Koordinationsforum fastlagt, at der sættes frist for at indsende ansøgninger 1. oktober 2023. Der er ikke sat flere krav.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen er enig i, at hvis aktionsgruppen har indstillet om at anvende alle midlerne i starten af året, så giver det ikke mening af styrelsen kan tvinge aktionsgruppen til at holde flere ansøgningsrunder. Det præciseres i bekendtgørelsen at styrelsen kan dispensere fra eventuelle krav, som styrelsen stiller, fx til antal af ansøgningsrunder, frister for ansøgninger, frister for indstilling af ansøgninger til styrelsen, samt antallet af sager der kan indstilles i hver runde.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen imødekommer ønsket og tilføjer i bekendtgørelsens § 8, stk. 4, at Plan- og Landdistriktsstyrelsen efter begrundet ansøgning fra den lokale aktionsgruppen kan dispensere fra frister fastsat efter stk. 1 og 2.

Høringssvar vedrørende ansøgning om tilsagn om tilskud (§ 10)

LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG SØM; LAG Randers-Favrskov, LAG Vejen-Billund

Paragraffen beskriver de krav, som en ansøgning om tilsagn om tilskud skal indeholde. Der spørges til:

Nr. 3 – Forretningsplan: Det bør være muligt for den lokale aktionsgruppe at kræve forretningsplan for alle erhvervsprojekter, og ikke kun de nystartede, da forretningsplanen er dokumentation for, hvordan projektet antages at opnå de mål, der angives i ansøgningen.

Nr. 6 – Erklæring om at projektet ikke må være fysisk afsluttet eller fuldt ud gennemført før ansøgningen er modtaget. Der er tvivl om hvordan kravet skal forstås. Hvis alle udgifter er betalt, er projektet vel ikke støtteberettiget, jf. kravet om, at et projekt ikke må være fuldt gennemført på ansøgningstidspunktet?

Nr. 7 – Andet relevant materiale: Der er undren over, at ansøgningen skal indeholde lejekontrakt, ansættelseskontrakt mv, da dette først kan forventes ved anmodning om udbetaling.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Ad nr. 3: Styrelsen stiller kun krav til nystartede virksomheder om at de skal indsende en forretningsplan. Det skal reducere mængden af dokumentationskrav til projektansøger. Den lokale aktionsgruppe kan dog bede projektholdere om yderligere oplysninger, herunder at alle erhvervsprojekter udarbejder forretningsplaner.

Ad nr. 6: Det, at projektet må være godt i gang, når de ansøger muliggør, at de lokale aktionsgrupper i højere grad kan støtte forprojekter. Omvendt gælder det, uanset om alle udgifter er betalt eller ej, at man ikke kan bygge alting færdigt og gemme den sidste håndværkerregning til man har indsendt en ansøgning. Det er dog i sidste ende op til den enkelte lokal aktionsgruppe at vurdere, i hvor høj grad man vil støtte projekter, som er næsten gennemført eller om man vil prioritere projekter, som er i en tidlige fase.

Ad nr. 7: Lejekontrakt, ansættelseskontrakt mv. er kun eksempler på relevant materiale, der kan indsendes på ansøgningstidspunktet. Der er ikke tale om et krav.

Der foretages ikke indholdsmæssige ændringer i bekendtgørelsens § 10.

Høringssvar vedrørende kriterier og procedure for at udvælge og behandle ansøgninger (§§ 12-13)

LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG Slagelse

Aktionsgruppen skal fastsætte gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier for, hvordan ansøgninger udvælges. Det ønskes uddybet hvad ikke-diskriminerende kriterier er.

Det hilses velkommen, at den lokale aktionsgruppe selv fastsætter kriterier for at udvælge ansøgninger. Der spørges samtidig ind til, om kriterierne i udviklingsstrategien ikke gælder mere?

Det opfattes som overflødig, at der skal skrives begrundelser for hver indstilling og afslag (§13, stk. 4, nr. 2), når der allerede er opsat kriterier i henhold til § 12.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Den lokale aktionsgruppes udvælgelseskriterier fremgår af udviklingsstrategien. Bestyrelsen kan vælge at anvende yderligere udvælgelseskriterier, såfremt de understøtter realiseringen af udviklingsstrategien. Det kan fx være at prioritere unge i én runde, hvis det er et indsatsområde i strategien.

Styrelsen vil udarbejde en miniguide til udformning af prioriteringsskema hvor ikke-diskriminerende kriterier vil blive uddybet.

Vedrørende begrundelser for hver indstilling kan disse fx være, hvor mange af de opsatte kriterier projektet opfylder og hvorfor.

Der ændres ikke i bekendtgørelsen vedrørende kriterier og procedure for at udvælge og behandle ansøgninger.

Høringssvar vedrørende behandling af ansøgere (§ 16)

LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa, LAG Nordvestsjælland; LAG SØM

Der er tvivl om, hvorvidt beskrivelsen af projektets samlede udgifter på 100.000 kr. er inklusiv eller eksklusiv moms. (§ 16, stk. 2, nr. 5).

Der er ønske om, at den lokale aktionsgruppe skal kunne meddele et betinget tilsagn til ansøger, hvis der er behov for at kvalitetssikre komplicerede sager.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Projektets samlede udgifter regnes med eller uden moms afhængigt af, om projektholder søger med eller uden moms.

De lokale aktionsgrupper meddeler ikke tilsagn, men indstiller til Plan- og Landdistriktsstyrelsen eller giver afslag. Hvis den lokale aktionsgruppe har behov for mere tid til at kvalitetssikre komplicerede sager, kan de bede om en udsættelse af fristen for at indsende sagen til styrelsen.

Der ændres ikke i bekendtgørelsen vedrørende behandling af ansøgere.

Høringssvar vedrørende formuleringen "økonomisk forsvarlig måde" (§ 18)

LAG & FLAG Thy-Mors; LAG Randers-Favrskov; LAG Slagelse

Der udtrykkes stor bekymring for, hvordan det bliver defineret, om et projekt anvender tilskuddet på en "økonomisk forsvarlig måde". Der er åbnet op for fortolkning, hvor ikke kun pris, men også faglighed, lokal tilknytning, erfaring og kvalitet har stor betydning, når man skal vurdere om en opgave udføres økonomisk forsvarligt. Det billigste tilbud kan ende med at blive det dyreste. Dette ønskes adresseret i vejledningen så projektholder ved hvilken dokumentation for "økonomisk forsvarlig anvendelse af tilskuddet", der kan godkendes. (jf. §18, stk. 3)

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Det er hensigten, at også andre elementer end kun prisen kan indgå i vurderingen. Det vil blive præciseret i vejledningen.

Formuleringen ændres ikke i bekendtgørelsen, men uddybes i vejledningen.

Høringssvar vedrørende betingelser for at få tilskud udbetalt (§ 20, nr. 1,3,4)

LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG Nordvestsjælland; LAG SØM; LAG Djursland

Heri beskrives en række betingelser, der skal være til stede for at få tilskuddet udbetalt fuldt ud.

Nr. 1: Der er tvivl om hvordan "projektperioden" defineres og hvilken startdato, der skal anvendes. (Termen "projektperioden" bruges eksempelvis i §54 stk. 2.)

Nr. 3: Der er bekymring for, om tilsagnsholdere vil få svært ved at "dokumentere bagud," (fx priser), når projektet må være startet for egen regning og risiko før ansøgningsfrist. Og at tilsagnsholdere derfor ikke kan få de penge, de forventede.

Nr. 4: Det bemærkes endvidere, at det er voldsomt at kræve dokumentation for overholdelse af udbudsregler allerede på ansøgningstidspunktet. Det er sjældent at projekterne er klar til et udbud i ansøgningsfasen. Det foreslås, at overholdelse af udbud først dokumenteres i forbindelse med rate eller slutudbetaling.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Der skal kunne dokumenteres økonomisk ansvarlige priser på tilsagnstidspunktet. Både aktionsgruppen og Plan- og Landdistriktsstyrelsen har behov for at kunne vurdere om udgiftsniveauet i en projektansøgning er rimeligt. Derfor må det også forventes at projektholder kan argumentere for sin sag og vise relevante priser. Der vil formodentlig ikke være mange meget gamle projekter, som søger hos de lokale aktionsgrupper. For langt de fleste områder stiger priserne desuden ikke så hurtigt, at man ikke kan finde en tilsvarende pris på nettet.

§ 20 indeholder en liste over de betingelser, som skal være opfyldt, før ansøger kan få tilskuddet udbetalt. Betingelserne skal derfor ikke være opfyldt allerede på tilsagnstidspunktet. Det betyder, at ansøger først i forbindelse med ansøgning om udbetaling skal dokumentere, at udbudsreglerne er overholdt.

Begrebet "projektperiode" anvendes ikke på samme måde som tidligere. Når man får sit tilsagn fastlægger styrelsen, at man skal afslutte sit projekt og bede om udbetaling senest to år efter datoen for tilsagn om tilskud. Projektholder må dog gerne, i modsætning til tidligere, indsende udgifter, der har ligget forud for tilsagnet er givet, så længe det er en godkendt aktivitet, den er påbegyndt efter 1/1 2023 og at hele projektet ikke afsluttet.

Der ændres ikke i bekendtgørelsen vedrørende betingelser for tilsagn. Der præciseres i §20 at udbudsreglerne først skal være opfyldt på udbetalingstidspunktet.

Høringssvar vedrørende regnskabssystem (§ 20, nr. 7)

LAG Lemvig, Ringkøbing-Skjern; LAG Bornholm; LAG Sønderborg-Aabenraa; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG Randers-Favrskov

Termen "et særskilt regnskabssystem" ønskes uddybet i vejledningen sammen med forklaring på, hvordan det skal dokumenteres og håndhæves.

Det foreslås, at en metode kunne være at tilføje det unikke bilagsnummer fra regnskabsprogrammet til regnskabet Bilag 1, der indsendes i forbindelse anmodning om slutudbetaling. Der spørges ind til, om et excel-ark er digitalt nok.

Der gøres opmærksom på, at små foreninger ikke er underlagt lovmæssigt krav om digital bogføring, de bør derfor kunne benytte et regneark. Det påpeges, at krav om et særskilt regnskabssystem kan medføre, at en projektholder skal anskaffe to separate regnskabssystemer. Mindre/billige regnskabssystemer har ikke funktionen "regnskabskode". Det vil derfor være forbundet med ekstraomkostninger at få adgang til dette.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Kravet om digitalt regnskab er et forordningskrav, der skal understøtte at projektholder har styr på projektets udgifter. Plan- og Landdistriktsstyrelsen skal registrere at projektholder har et sådant system/systematik. Det kan være at projektholder viser det ved at liste projektets udgifter i et excell ark – eller ved at markere posterings på en bankkonto der er tilknyttet projektet. Kravene til registrering vil blive uddybet i vejledningen til LAG-ordningen. Da der er tale om et forordningskrav, vil styrelsen give en sanktion, såfremt projektholder ikke kan tilvejebringe de beskrevne registreringer.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen er dog bevidst om, at en projektholders projekt kan være større end det, som man har fået tilsagn til via LAG-ordningen og derfor kan indeholde mange aktiviteter og posterings, som ikke er relevant for LAG-projektet. Plan- og Landdistriktsstyrelsen lægger derfor vægt på at sagsbehandle de udgifter, udgiftsbilag og betalingsdokumentation, som projektholder sender ind med udbetalingsanmodningen, og som projektholder ønsker at få dækket via LAG-ordningen.

Kravet om digitalt regnskab vil blive uddybet i vejledningen til LAG-ordningen. Det er præciseret i bekendtgørelsens § 53, nr. 5, at tilskuddet kan nedsættes, hvis tilsagnshaver ikke på udbetalings tidspunktet kan dokumentere, at der er ført et regnskab for projektet.

Høringssvar vedrørende udgifter til transport (§ 22)

LAG Bornholm; LAG Nordvestsjælland

Der gøres opmærksom på, at i mange almennyttige projekter er de frivillige ikke ansatte. Projektdeltagere og frivillige bør også kunne få dækket transportomkostninger.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Styrelsen vurderer, at det vil skabe øget administration hvis projektdeltagere og frivillige skal have transportomkostninger dækket separat. Styrelsen har hævet timeprisen for frivilligt arbejde til 150 kr. i timen, heri ligger også indirekte en overhead, der eventuelt kan finansiere transport, såfremt projektholder selv ønsker at betale projektdeltagerne for dette. Alternativt kan transportomkostninger til projektdeltagere og frivillige afregnes med den medfinansiering, der skal komme andet steds fra.

Der ændres ikke i bekendtgørelsen vedrørende udgifter til transport.

Høringssvar vedrørende ikke tilskudsberettigede udgifter (§ 25, stk. 1)

LAG Randers-Favrskov; LAG Gribskov-Halsnæs

Der kan ikke ydes tilskud til udgifter til investeringer til infrastruktur i stor skala (§ 25 stk.1 nr. 8). Det ønskes uddybet hvad "infrastruktur i stor skala" dækker over. Er det fx en lang sti til flere mio.kr.?

Der kan ikke ydes tilskud til udgifter til gebyrer (§ 25 stk. 1, nr. 12). Det påpeges at mange LAG-projekter vedrører ny- og ombygning, hvorfor byggesagsgebyrer bør være støtteberettigede.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

De lokale aktionsgrupper kan støtte infrastruktur i stor skala, hvis de har skrevet herom i deres udviklingsstrategi. De lokale aktionsgrupper kan dermed selv bidrage til at vurdere, hvilke former for infrastruktur, de eventuelt vil investere deres midler i. Plan- og Landdistriktsstyrelsen skønner, at de lokale aktionsgrupper med deres midler har svært ved at bidrage markant til fx bygning af veje mv, som er meget omkostningsfulde. Bidrag til lokale stisystemer, der fx skaber adgang til naturen, skønnes som udgangspunkt ikke at være et stort infrastrukturprojekt. Infrastruktur i stor skala uddybes i vejledningen.

Styrelsen fastholder at LAG-midlerne ikke skal bruges til lovbestemte udgifter til offentlige myndigheder herunder gebyrer. Dette for at sikre at støtten så vidt muligt anvendes direkte til projektaktiviteter. Dette er også tilgangen i mange andre offentlige støtteordninger.

Der ændres ikke i bekendtgørelsen vedrørende tilskud til gebyrer og infrastruktur. Infrastruktur i stor skala vil blive uddybet i vejledningen.

Høringssvar vedrørende støtte til drift til etablering af små virksomheder eller mikrovirksomheder (§ 25 stk. 2)

LAG Nordvestsjælland

Når små virksomheder og mikrovirksomheder er defineret som "registreret i CVR inden for 2 år før ansøgning" (§ 5 nr. 9), betyder det så, at der bliver mulighed for at støtte drift i længere tid end i den tidligere programperiode, som var ca. 6 måneder?

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Plan- og Landdistriktsstyrelsen fastholder de nuværende retningslinjer om, at der kan gives driftsstøtte i maksimalt seks måneder. En yderligere åbning vil øge konkurrenceforvridningen unødigt.

Det præciseres i bekendtgørelsens § 25, at udgifter til drift ved etablering af en lille virksomhed kan støttes i maksimalt 6 måneder.

Høringssvar vedrørende ændringer i projektets budget (§§ 26 -34)

LAG Nordvestsjælland; LAG & FLAG Thy-Mors; LAG SØM; LAG Slagelse

Høringssvarene vedrørende ændringer i projektets budget indeholder en række spørgsmål, der vil blive udfoldet i vejledningen. Nedenfor er et kort oprids af svar på spørgsmål:

§26 Beløbsgrænser

Det ønskes præciseret om beløbsgrænser for ændringer er med eller uden moms og det ønskes endvidere præciseret, hvad "væsentlige ændringer" er. Der opfordres til en lav detaljegrad.

Styrelsen bemærker, at beløbsgrænser for ændringer regnes med eller uden moms afhængigt af, om man søger med eller uden moms. Det fremgår af bekendtgørelsens § 26, hvornår en budgetændring anses for væsentlig.

§27 om ændringer ift egen regning og risiko

Der spørges ind til, om tilsagnshaver også kan igangsætte ændringer for egen regning og risiko inden ansøgningen om ændringen er modtaget i den lokale aktionsgruppe.

Styrelsen bemærker, at ansøgningen modtages i TAST SELV, og man må gerne gå i gang, inden man sender ind i tast selv – men man skal selvfølgelig have modtaget et tilsagn før end der kan ændres. Teksten i bekendtgørelsen fastholdes.

§31 om flytning til andet LAG-område

Det ønskes præciseret, hvorvidt en lokal aktionsgruppe må afslå en ændringsanmodning, hvis projektet flyttes til en anden aktionsgruppes område. Og om der er forskel på, om den anden aktionsgruppes område ligger inden- eller udenfor den oprindelige lokale aktionsgruppes region? Der henvises i den forbindelse til, at erhvervsprojekter ikke må flytte produktionsaktiviteten udenfor den region, hvor projektet har fået tilskud (§56 stk.1 nr.2), men det er uklart, om det skal være et LAG-område.

Styrelsen bemærker, at den lokale aktionsgruppe ikke kan afslå en ændringsanmodning om at flytte et projekt, men de skal i indstillingen vurdere, om det er en god eller dårlig ide. De konkrete regler for flytning af projekter vil blive uddybet i vejledningen. Teksten i bekendtgørelsen fastholdes.

§ 31 om flytning af adresse

Det foreslås desuden, at der ikke behøver være en ændringsanmodning ved flytning, men blot et krav om at indsende adresseændring. I den forbindelse ønskes det præciseret, om det er projektets eller projektholders adresse, der definerer om der er tale om flytning.

Styrelsen bemærker, at det er projektets adresse, der definerer flytning.

Kravet om tilladelse til flytning fastholdes, da det ifølge forordning 2021/1060 er regler om, hvor projekter kan flyttes hen, uden at tilskuddet mistes. Teksten i bekendtgørelsen fastholdes.

§31, nr.5 om minimumskrav til projektet

Bestyrelsen vurderer om projektet fortsat opfylder aktionsgruppens minimumskrav for indstilling af projekter. Det er uklart hvad der forstås ved "minimumskrav".

Der ændres i bekendtgørelsens § 31, så bestyrelsens vurdering af minimumskrav slettes.

§ 34 nr.3 om hvornår en overdragelse kan træde i kraft

Det er uklart, hvad der menes med at Plan- og Landdistriktsstyrelsen kan fastsætte den dato, som ændringen skal have virkning fra. Når ansøger kan igangsætte ændringen for

egen regning og risiko, inden ansøgning om ændring er modtaget i Plan- og Landdistriktsstyrelsen (§27stk 3)

Styrelsen bemærker, at der i bekendtgørelsen står "kan", da der kan være behov for at en ændring skal gælde på et særligt tidspunkt, som ikke er det samme som ansøgningstidspunktet. Det kan fx være, hvis overdragelse først sker om to måneder. Teksten i bekendtgørelsen fastholdes.

Høringssvar vedrørende udbetaling af tilskud (§42)

LAG Nordvestsjælland

Der ønskes præciseret, hvad der menes med at Plan- og Landdistriktsstyrelsen kan godkende ændringer og overdragelse af tilsagn efter indstilling fra LAG-bestyrelsen i forbindelse med afgørelse om udbetaling (§42 stk. 3). Betyder det at man kan pulje en anmodning om udbetaling med projektændringer og/eller projektoverdragelse?

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Bestemmelsen sikrer at Styrelsen kan godkende mindre justeringer i projektet på udbetalingstidspunktet, jf. også det første svar i høringsnotatet.

Der ændres ikke i bekendtgørelsen vedrørende udbetaling af tilskud.

Høringssvar vedrørende mellemfinansiering

Læsø Kommune; Samsø Kommune

Det anbefales at Plan- og Landdistriktsstyrelsen står for mellemfinansiering i stedet for kommunerne, da ansøgere derved kan få udbetalt mellemfinansiering i én og samme ansøgningsrunde.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger

Det er op til den enkelte kommune, om man ønsker at tilbyde mellemfinansiering. Ansøgere, der har brug for penge fra start, kan søge andre puljer, fx landdistriktspuljen, som forskudsudbetaler midler.

Der ændres ikke i bekendtgørelsen vedrørende mellemfinansiering.